

15. SÕIT ASULAS JA ASULAVÄLISEL TEEL

Jalgratturil on ohutum sõita jalgratta- ja jalgteedel, kus ta on autode liiklusest eraldatud. Jalgratta- ja jalgteid on nii asulas kui ka asulatest väljas. Jalgrattur peab ohutuma tee valimiseks teadma, kuidas eristada asula teed asulavälisest teest.

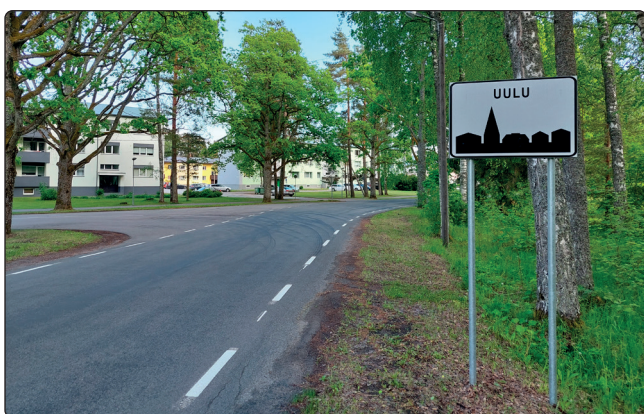
Asulas on inimesi palju ja liiklus tihedam. Seepärast on asulas suurim sõidukite kiirus kuni 50 km/h ning näiteks koolide ja lasteaedade läheduses on tihti lubatud sõita ainult kuni 30 km/h.

Asulavälised teed ühendavad külasid ja linnasid. Seal on sõidukite lubatud kiirus suurem: enamasti kuni 90 km/h ja laiematel maanteelõikudel kuni 120 km/h.

Millised on erinevused asulas või asulavälisel teel sõitmisel?

OSUTUSMÄRGID ASULAS JA ASULAVÄLISEL TEEL

ASULAS

Asula algus, kiiruspiirang kuni 50 km/h
(erandjuhtudel ka kuni 70 km/h).

ASULAVÄLISEL TEEL

Asula lõpp, kiiruspiirang kuni 90 km/h
(erandjuhtudel ka kuni 120 km/h).

Sõidurajad ja -suunad asulateel.

Sõidurajad ja -suunad asulavälisel teel.

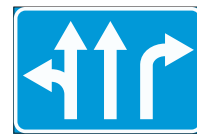
ASULAS

Sõiduradade suundasid näitavad osutusmärgid on asula sõiduteedel mustvalged.

Nooled liiklusmärgil näitavad ühes suunas liikumiseks ettenähtud sõiduradade arvu ja suunda. Kuigi märk lubab sõita soovitud suunas kahes reas, peab jalgrattur sõitma parempoolse sõidurea paremas ääres.

ASULAVÄLISEL TEEL

Nooled liiklusmärgil näitavad ühes suunas liikumiseks ette nähtud sõiduradade arvu ja nende sõidusuundi.

ASULAS SÕITMINE

Liiklemiseks peab varuma aega. Asulateedel, kus liikleb korraga palju inimesi, on oluline osata valida turvalisem teekond. Jalgratturil on ohutum sõita kõnniteel, kergliiklusteel, vähese liiklusega või madalama lubatud kiirusega sõiduteelõikudel.

Jalgratturil on ohutum sõita eraldi jalgratta- ja jalgteedel teisi liiklejaid ohustamata. Selliseid jalakäijatega jagatud kergliiklusteid on Eestis kõige rohkem.

Jalgrattur võib sõita ka jalakäijatele ehitatud kõnniteedel, kui sõiduteel sõitmine on tiheda liikluse või halva teekatte tõttu ohtlik ja lähedal ei ole jalgratta- ja jalgteid.

Kõnniteel sõitev jalgrattur ei tohi jalakäijat ohustada.

Jalgrattur võib sõita ka jalakäijatele ehitatud eraldi jalgteedel, kui sõiduteel sõitmine on tiheda liikluse või halva teekatte tõttu ohtlik ja lähedal ei ole jalgratta- ja jalgteid.

Ka siin ei tohi jalgrattur jalakäijat ohustada.

Õueala madala kiirusega teedel liiklemine on jalgratturile ohutum. Õuealal võivad jalakäijad liikuda ka tee keskel, kuid ei tohi takistada liiklust. Juhid ei tohi sõita kiiremini kui 20 km/h ega ohustada jalakäijaid.

Õuealalt välja sõites peab ka jalgrattur andma teed kõikidele ristuvale teele liiklejatele.

Koolide ja lasteaedade läheduses on sõidukite kiirus enamasti kuni 30 või 40 km/h. Asula tavakiirusest väiksema kiirusega sõiduteedel on jalgratturil ohutum liikuda, kui lähedal pole kergliiklusteid või kõnnitee on liiga kitsas, et jalakäijatega ohutult koos liigelda.

Elumajade piirkonnas, kus puuduvad kõnni- ja kergliiklusteed, saab jalgrattur sõita vaid sõidutee paremas ääres. Sõiduteel sõites peab jalgrattur järgima juhi liiklusreegleid ja liiklusmärke. Tähelepanelik peab olema ka hoovist väljasõitvate juhtide suhtes.

Kogenud jalgratturile on parim koht liiklemiseks sõiduteest eraldi paiknev jalgrattatee. Teed ei pea jalakäijatega jagama, kuna üldjuhul ei tohi jalakäija jalgrattateel liikuda. Jalgrattateel võivad sõita kergliikuri, pisimopeedi- ja mopeedijuhid ning jalgratturid.

Jalgrattarada on sõidutee üks osa, kus rattur liigub autodega kõrvuti. Tihti on rada eraldatud kummipostidega. Jalgratturile on siin liiklemine ohtlikum kui sõiduteest eraldi jalgrattateel või jalgratta- ja jalgteel.

Tutvu [Agamina](#) keskkonnas koduõue- ja kooliõuetuuridega.

ASULAVÄLISEL TEEL SÖITMINE

Asulavälisel teel on mootorsõidukite liikumiskiirus oluliselt suurem kui asulas. Asulaväliseid teid on eri kiiruste, laiuste ja teekatetega. Sõidutee ületamisel peab aega varuma, sest mootorsõidukid lähevad suurema kiirusega ja jõuavad sinuni lühema ajaga. Jalgrattur peaks vältima selliste maanteede ääres liiklemist, kus tee ääres pole eraldi jalgratta- ja jalgteed. Suurte veoautode ja busside möödaskõigud tekitavad ohtlikke tuulepuhanguid, mille tõttu võib jalgrattur tasakaalu kaotada ja kukkuda.

Vaatle allolevaid erinevaid asulaväliseid teid ja too välja:

- kus paikned jalgrattaga sõites;
- missuguseid ohte märkad;
- mida ütlevad liiklusmärgid ja teekattemärgised?

Tiheda liiklusega maantee, mille suurim lubatud kiirus on kuni 90 km/h. Maantee ääres kulgeb jalgratta- ja jalgteed.

Vähese liiklusega asulaväline tee, mille suurim lubatud kiirus on kuni 90 km/h. Tee ääres puudub jalgratta- ja jalgteed.

Eraldusribaga maantee (2 + 2 sõidurajad), mille suurim lubatud kiirus on kuni 90 km/h. Tee kõrval kulgeb jalgratta- ja jalgtee, kus on jalakäijal ja jalgratturil ohutum liigelda.

Vähese liiklusega asulaväline kruusakattega tee. Kiirus kuni 90 km/h.

Asulaväline tee, kus teekate muutub. Kiiruspiirang kuni 90 km/h.

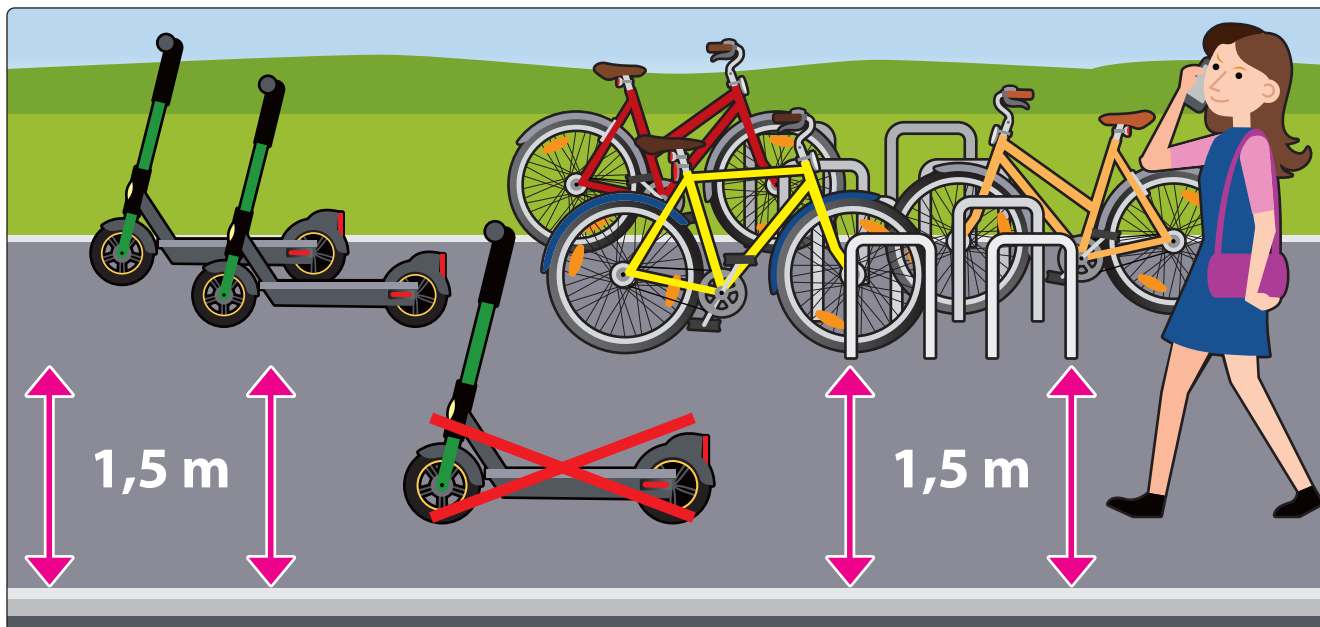
Tiheda liiklusega maantee, kus kergliiklejate tihedama liikluse tõttu on rajatud ülekäigukoht ning lubatud sõidukiirust on vähendatud kuni 70 km/h.

PEATUMINE JA PARKIMINE ASULAS JA ASULAVÄLISEL TEEL

Jalgrattur võib peatuda või parkida nii, et ta ei takista liiklust. Jalgratta parkimiseks on parim koht jalgrattaparkla, kus saab ratta ka lukustada.

Nii asulas kui ka asulavälisel teel võib jalgrattaga peatuda või parkida ka kõnnitee, jalgtee ning jalgratta- ja jalgtee ääres. Teistele liiklejatele peab vabaks jääma vähemalt 1,5-meetrine teeosa. Oluline on, et sõiduk oleks peatunud või pargitud sõidutee äärest eemal (oht kukkuda ümber või teele) ja paikneks paralleelselt sõiduteega (vt pilti).

Teiste liiklejatega arvestavalt jalgrataste ja kergliikurite parkimine laial kõnniteel (v. a üks valesti pargitud elektriline tõukeratas).

Ainult asula sõiduteel võib kahe rattalise jalgrattaga peatuda või parkida ka kahes reas (sõidutee äärest kuni 20 cm). Selline parkimine ei ole aga turvaline, kuna sõidukid on lukustamata ning võivad külili kukkuda.

Näiteid õigesti pargitud jalgratastest ja elektrilistest tõukeratastest

15. PEATÜKI „SÕITMINE ASULAS JA ASULAVÄLISEL TEEL“ HARJUTUSED

1. Ühenda joonega õige märk ja õige kehtivuspiirkond:

ASULAS

ASULAVÄLISEL TEEL

2. Missugust ohtu märkad paremal?

.....

.....

.....

.....

3. Vt märki. Mis alale sisened? Millise kiirusega tohib siin alal liigelda? Kus on jalakäijatel lubatud liikuda?

.....

.....

.....

4. Kus on jalgratturil ohutum sõita – sõiduteel või kõnniteel?

.....

.....

.....

.....

5. Missugusel teepoolel peavad jalgratturid sõitma?

.....

.....

.....

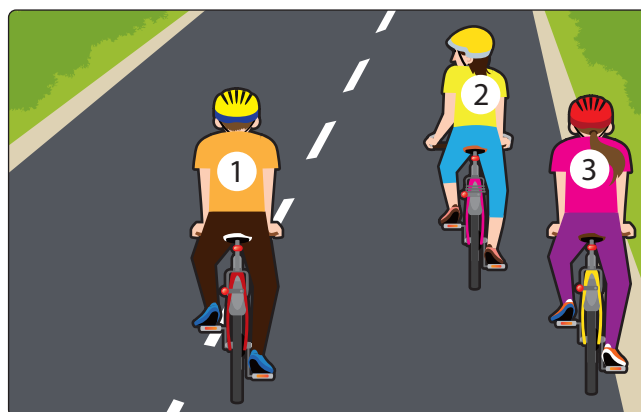

6. Milline jalgrattur paikneb asulavälisel teel õigesti?

.....

.....

.....

7. Kumb tee on jalgratturile sõitmiseks ohutum – maantee või jalgratta- ja jalgte?

.....

.....

.....

8. Kummal fotol paiknevad jalgrattamatka osalejad õigesti?

.....

